

Nagyváradai Estilap

Szerkesztőség:
Károly herceg-utca 6. sz.

Szerkesztésért felelős:
MARTON MANO
főszerkesztő

X. évfolyam
63. szám

Kiadóhivatal:
HEGEDÜS HIRLAPIRODA
Eul. Reg. Ferdinand

Oradea—Nagyvárad
Szombat, 1928. március 17

Maniu visszament a parlamentbe és követelte Titulescu hazahívását

Duca belügyminiszter érdekes válasza — Horia Carp szenátor a zsidókérdésről fog beszélni

— Bukaresti tud. távirata —

Harminc nappal ezelőtt tiltották ki Vajda-Voevod Sándort a kamara üléséről és akkor tiltakozásképpen, kivonult a kamarából a román nemzeti parasztpárt valamennyi erdélyi tagja. A kitiltás hatálya tegnap járt le és az erdélyi képviselők be is vonultak a parlamentbe. A más ország-részbeli pártívek ez alkalomból ünnepelték a kamara folyosóján Maniu Gyulát és a többi erdélyit.

A kamara feszült figyelme közben áll szólasra Maniu Gyula és a nemzeti parasztpárt nevében deklarációt olvas fel, amely rámutat arra, hogy azelőtt 30 nappal Vajda-Voevod Sándor külpolitikai interpellációt intézett a kormányhoz és ez tette olyan idegessé a kormányt, hogy kizárta Vajdát.

Sajnos, — mondja Maniu — Vajda jó prófétának bizonyult, mint ezt a genfi balsiker bizonyítja.

A nemzeti parasztpárt követeli, hogy Titulescu jöjjön azonnal haza s adja meg a szükséges felvilágosításokat. Ha a miniszter betegsége miatt nem jöhetne, úgy rövid időn belül bosszúba rendezésére a genfi anyagot.

— Ha a külügyminiszter távol marad, akkor az ellenzék a miniszterelnökhöz fogja interpellációját intézni a kormány külpolitikájáról és megkérdezi, mi a kormány elhatározása, milyen magatartást fog tanúsítani a genfi eseményekkel szemben, úgy az optánsperben, mint a szentgottárdi ügyben.

Milyen konzekvenciát von le a kormány abból, hogy Geniben kiderült az ország izolált helyzete.

Hogyan gondolta a kormány, hogy vállalhatja a felelősséget egy szabad választásból kikerülő par-

lamentit felhatalmazása és szövetségeseinek támogatása nélkül.

Ezzel Maniu Gyula bevégezi beszédét. Nyomban szólásra áll Duca belügyminiszter és ezt mondja:

— Maniu Gyula interpellációja a kormányelnökhöz lévén címezve, majd a kormányelnök fog arra válaszolni. Mint helyettes külügyminiszter azonban nem hagyhatom szó nélkül a Titulescu ellen elhangzott szavakat.

Tiltakozom Maniának a minden parlamenti szokást nélkülöző eljárása ellen, amely nem ismer tiszteletet senkivel szemben.

— Ami a kormány külpolitikáját illeti, konstatalem, hogy a külügyminiszter Geniben a parlament egyhangú szavazatával helyeselt politikát követte. — Ami a belpolitikai vádaskodásokat illeti ezek 10 éve képezik a nemzeti-parasztpárt panaszainak tárgyát.

Ezután újból Maniu, majd

megint Duca szólal fel. Végül a többség elveti Maniu Gyulának az interpelláció sürgősségére vonatkozó indítványát.

A szenátus tegnapelőtti ülésének napirendjén — szerda lévén az interpellációk napja, — szónokok egész sora iratkozott fel a diákkérdéssel kapcsolatosan felszólalásra és interpellációra. Amde Anghelescu közoktatásügyi miniszter levélben kérte a feliratkozott szónokokat, tekintsenek el most a felszólalástól, mert ő maga a középiskolai oktatásról szóló javaslat tárgyalásán kell, hogy legyen a kamarában. Ezért az illető szenátorok felszólalásukat a jövő hét szerdájára halasztották.

E szenátorok közt van Horia Carp, az öregábeli zsidóság liberálistáji reprezentánsa, aki

a nagyváradai eseményekkel kapcsolatosan akar a zsidó kérdésről beszélni.

Rajtakívül egyetemi tanárok egész sora veti fel újból a diák problémát.

Egy ékszerész a számla kiegyenlítése helyett meggyilkolta egy kollégáját

A hullát az országuton benzinnel leöntötte és meggyújtotta

Párisból jelentik: A párisi borzalmak történetében is ritka büntény játszódott le a napokban. Egy Mestorino nevű jólísmert ékszerész bevallotta, hogy

tartozásának kiegyenlítése helyett leölt egy Trupien nevű ékszerészt.

Mestorino nagyobb összegű pénzzel tartozott kollégájának, akit fizetség ürügye alatt elcsalt magához. Szobájában hi-

telezőjét egy váratlan pillanatban leszúrta és az eszméletlen, de még mindig élő embert

egy utikosárba csomagolva a házmesteri fülke előtt észrevétlenül kicsempészte a házból.

Áldozatát azután autón kivitte Páris környéki villájába. Azaz csak villájába akarta vinni, hogy ott eltüntesse, de utközben meggondolta a dolgot és

a sötét éjszakában az országuton leöntötte benzinnel a meggyilkolt ékszerészt és meggyújtotta.

Ezután hidegvérrel visszatért a városba és másnap reggel, mintha mi sem történt volna, újra kinyitotta üzletét; tovább akarta folytatni üzleti tevékenységét. Másnap a rendőrség, miután ráakadtak a félig megszenesedett hullára,

tanuképen ki akarta hallgatni Mestorino ékszerészt, mint a meggyilkolt üzletlét és jóbarátját.

A gyilkos a legnagyobb hidegvérrel viselkedett, de a rendőrség figyelmét magára vonta egy véres lábnyom.

Ezután kázkutatást tartottak Mestorinonál, majd ennek egy jóbarátjánál, akinek a lakásán megtaláltak harmincezer frankot, mely az áldozat tulajdonát képezte és megtalálták a meggyilkolt Trupien ékszerész gyűrűjét, mellűjét és nyakendőjét is.

Zigre Miklós dr ma reggel hazaérkezett

Hónapokon keresztül tartó súlyos betegsége után, ma reggel 8 órakor a kormány által felajánlott szalonkocsiban hazaszállították Bukarestből Zigre Miklós dr-t, a szenátus al-elnökét. Az állomáson a család tagjai és Fisch Áron dr főorvos várták Zigre Miklós dr-t, akit hordágyra fektettek és mentőkocsin vittek haza lakására.

Az Apolló-épület elsőemeleti lakásában pihen ki a hosszú ut fáradalmait Zigre Miklós dr. Ágya mellett ott ülnek felesége és gyermekei. Zigre Miklós dr. különben a hosszú betegség ideje alatt csaknem állandóan férje mellett tartózkodik.

Az érdeklődő újságírók, — bár előre kijelentik, hogy nem akarnak nyilatkozni — feltűnő szívélyességgel fogadják. — Zigréné és gyermekei boldogságtól sugárzó arccal beszélnek és nagy megnyugvást jelent számunkra, hogy a hosszú utazás nem nagyon viselte meg a beteget.

— A gyógyulás, — mondja érdeklődésünkre dr Zigréné — még huzamos időt vesz igénybe! De már maga az a tény, hogy haza lehetett hozni, boldog érzéssel tölti el valamennyiüket.

A Szigligeti Társaság

1928. március 18-án, vasárnap délután 6 órakor a Kath. Kör nagytermében Szigligeti Ede emlékeztetőre az Erdélyi Irodalmi Társaság vendég részvételével tartandó ünnepélyes felolvasó ülésének és a Szigligeti társasvacsorának műsora:

Délután 6 órakor: 1. Megnyitó beszéd, tartja dr. Karácsonyi János a Szigligeti Társaság elnöke. 2. Köszöntő, mondja Dózsa Endre, az Erdélyi Irodalmi Társaság elnöke. 3. A kereszt fogantatása. Ha majd, a gyermek ciklusból: Mikor irt. Mikor mosolygott, Mikor aludt, Versék, irta és felolvassa Reményik Sándor az E. I. T. tagja. 4. Szigligeti Edéről. Emlékbeszéd, mondja dr. Némethy Gyula a Szigligeti Társaság tagja. 5. Az esztétika nemzetközi problémái. Irtá és felolvassa dr. Kristóf György az E. I. T. tagja. 6. „Keserű erdélyi Lantos énekel.” „A szerelem verse.” „A mindenség gyermeke.” „Elengednélek.” Versék irta és felolvassa Walter Gyula az E. I. T. titkára. 7. A csillagig erő emberek. Elbeszélés, irta és felolvassa Nyíró József az E. I. T. tagja.

Belépő díj nincs. Adományokat elfogad a társaság pénztárosa.

Este fél 9 órakor Szigligeti társas vacsora a Palace étteremben. 1. A Szigligeti serleggel felköszöntőt mond dr. Karácsonyi János, a Szigligeti Társaság elnöke. 2. A Rádl Ödön serleggel felköszöntőt mond Dózsa Endre, az Erdélyi Irodalmi Társaság elnöke. 3. Üdvözlő beszédet mond P. Gulácsy Irén, a Szigligeti Társaság társelnöke.

A Szigligeti Társaság tagjai hozhatnak magukkal vendégeket és minden érdeklődő szívesen látott vendég. Menu: 115 lei. A vacsorára az elkészítés miatt előre kell jelentkezni: a főtitkárnál, telefon 974, a Nagyvárad szerkesztőségében, telefon 38. A Palace étterem tulajdonosánál. Hegedűs hírlap-irodában, telefon 8-36; a Központi Hírlap-irodában, vagy az Újságíró Klub portáján kitett íveken.

Szövetek, vásznak, sifonok, damaszt- és kelemenéjearuk legjobb minőségben, eredeti guári áron, kedvezményes üzleti feltételekkel csakis
TEXTIL CENTRALA
guári lerakatban
Bul. Reg. Ferdinand 18.

Bútorok

nagyban és kicsinyben minden ellogadható árban előruhítottak

bérlő, háló, uri szobák és hajlított áruk csak rövid ideig

Büchler-nél

Cuza Voda (Szacsavay-utca 11.)

Harminc decemberi károsult nem vette fel a kiutalt kártérítéseket

Főleg azok nem jelentkeztek, akik jelentéktelen összeget kaptak

Tegnap délután befejeződött a vármegyeházán a kártérítési összegek kifizetése. A kormány a nagyváradai pénzügyigazgatósághoz a helybeli károsult kereskedők számára

összesen 6 millió 371 ezer 553 lei 30 banit utalt át kifizetés végett.

Tegnap már csak a 300-as sor számon felelő nyugtatóványokat fizették ki és meg lehet állapítani, hogy körülbelül harmincra tehető azoknak a száma, akik nem jelentkeztek illetményeikért. Főleg a kis-károsultak ezek, akik talán abban a hiszében lehetnek, hogy a kiutalás körül felmerülő költségek, vagy az esetleges megadóztatás többé fog majd kerülni, mint amennyit kaptak. Meg kell állapítanunk, hogy

a kifizetések a legnagyobb rendben folytak le, az adó-

hivatal egy banit sem tartott vissza.

Különböző lejegyztük azoknak a neveit, akik a számukra kiutalt összegekért nem jelentkeztek és akik a pénzügyigazgatóságon felvehetik utalványaik alapján a következő összegeket: Kohn Henrik 400 lei, özv. Steierné Avram Jancu (Kossuth-u.) 215 lei, Révész János gyógyszerész Alexandri (Teleky)-utca 1548 lei, Bodnár Gyula 495, özv. Grósz Béláné 4000, Magyar Általános Hitelbank 11175 lei, özv. Botlázné Saguna (Kapucinus-u.) 268, Goldberger Irén Miron Pompiliu (Alapi)-utca 400, Mandel Géza Vlahuta (Szt. János)-utca 121 lei, Györy János 206 lei, Filmpalace 893, Lichtenstein Jakab 119 lei, Puskás József 160 lei.

Ezeket kívül még van egy néhány név, szintén jelentéktelenebb összegekkel.

A halott bosszúja

Meg akarták lincselni az öngyilkos özvegyét

Temesvárról jelentik:

Szokatlan jelenet játszódott le a gyárvárosi temetőben a pár nap előtt öngyilkossá lett Feuerholtz István cipésmester temetésén. A tragikus tett elkövetése után kiderült, hogy

a férfit töle különváltan élő feleségének makacs ellenállása kergette a halálba, mert hasztalan kérlete az asszonyt, hogy térjen vissza hozzá.

A gyárvárosi lakosság körében emiatt az asszony ellen ellenséges hangulat fejlődött ki. Amikor végetért a szertartás,

hatalmas embergyűlölet vette körül az asszonyt és a szidalmak áradata zúdult feléje.

Feuerholtzné sietve elmenekült. Leírhatatlan jelenetek játszódtak le és

elő volt, ha kézrekerítik, meglincselik.

Az asszonyt a temető siketnéma sírásója mentette meg, aki Feuerholtznét bevitte a halottaskamrába és rázárta az ajtót. Időközben a kedélyek lecsillapultak, a tömeg szétoszlott és késő este volt, amikor a sírásó kibocsátotta a halottaskamarából az ijedségtől megdermedt nőt.

Ki akar férjhezmenni Amerikába?

A kérdés ebben a formájában mindenesetre túlzott. Ki ne akarna? De pontosan nem is arról van szó, hogy kinek volna kedve elmenni a modern mesék dühöngő vasbeton birodalmába. A kérdés inkább az, tudna-e két jenkivé alakult amerikai magyar alkalmas feleséghez jutni — innen, az ó-countryből, a régi hazából? Erre kell a felelet.

A mai posta egy nagy amerikai ügynökség levelét hozta nekünk. A cég, mint bejegyzett közjegyző, mint bank és váltóüzlet s mint közvetítő iroda működik Newyorkban s levelpapírjának érdekes devizei szerint budapesti postatakarék csekkzámláját is tekintve, főleg magyar kivándorlók ügyeit intézi.

Az amerikai ügynök két hirdetést mellékel leveléhez az Estilap számára:

— Véletlen — írja — hogy a két házassági hirdetést együtt van szerencsénk közlés végett küldeni. Az 1. számú azzal a rendeltetéssel vittük fel, hogy egyik elterjedt erdélyi lapban tegyük közé, a másik hirdető kifejezetten a Nagyvárad Estilap számára adta a megrendelést. Kérjük a bank útján utalt összeg fejében megfelelő helyen s a díjazásnak megfelelő számú napokon mindkét hirdetést közléstenni. Levelek esetleges közvetítését a t. kiadóhivatal szíveskedjék elhárítani magától, miután mindkét cím pontosan adva van. Kérjük levellünk és a feladott szöveg dívtételének nyugtatását és a támpéldányok elküldését...

A kockát elvetjük. Mai számunk apróhirdetési rovatában már olvasható a két amerikai legény ajánlata. Akinek tetszik pályázhat. Sok szerencsét.

x Táncolni vágyók alig várják az új sláger kottákat. Legalább 10 féle tánc-újdonság érkezett a Hegedűs Hírlap-iroda zeneműosztályába.

Mozgószínházak műsora

Heyman-Szinkör

Ma
5, 7 és 9 órakor

A cár és a poéfa

Az első orosz szovjet film
Miklós orosz cár élete filmen
Megerősített zenekarral

Vasárnap d. o. 11 órakor

A kellemetlen rokonok
nagy revüfilm

Apollo-Filmszínház

Ma, pénteken utoljára
5 és 9 órakor

Eugen Sue világhírű regénye

A hollygó zsidó

2 rész, 20 felvonásban.
A két rész egyszerre lejátszva.

Folytatódó előadások.

Holnap, szombaton először
Csokon szerzett vőlegény

Hogyan szerzte, bemutatja:
XENIA DESNY, a legbájosabb moziszínésznő.

Filmpalace

Sas-palota

Ma 5, 7 és 9 órakor

Colin ur kalandjai

Frank Heller regénye

A főszerepben:
Ossi Oswald, George Alexander és Hans Junkermann

Ezenkívül

Achmed herceg

az első szíluett-film
Kedvezményes jegyek érvényesek

Holnap először halásznak

Pat és Patachon
a Filmpalaceban.

A kifizetett kártérítések

A pénzügyigazgatóság tegnap fejezte be a nagyvárad kereshető s magánosok kártalanítását. Mindazokat, akiket valami károsodás ért, a rombolásokból kifolyólag, megkapták azokat

Nem lehet azt mondani, hogy ezeknek az összegeknek a kifizetésével

Az összetört üvegek, kirakatok, redőnyök és cégtáblák kára nagyjából megtérült

Egy volt váradi ügyvéd képviselte a monarchia egykori külügy-miniszterét egy bécsi tárgyaláson

Czernin Ottokár grófot azzal vádolta egy bécsi lap, hogy a háború alatt pénzszerzésre használta fel bukaresti követi állását — Katz Lipót dr, mint Czernin gróf ügyvédje

Az 1918—19-es forradalmi napokból még élénken emlékszik Nagyváradon mindenki Katz Lipót dr ügyvédre, aki már évekkel előbb, de egész tevékenységével főleg akkoriban a szocialista párt élén állott. Az is ismeretes, hogy a forradalmi idők multával Katz Lipót dr Bécsbe költözött. — Előbb ott is tevékeny részt vett a munkásmozgalmakban, később azonban visszavonult és kizárólag ügyvédi irodája munkáinak szentelte idejét. — Most a bécsi lapokban látjuk viszont Katz Lipót dr nevét, — még pedig egy rendkívül érdekes pör kapcsán. A pörben Katz Lipót dr egy panaszosnak a képviselője és

ez a panaszos nem más, mint chudenitzi Czernin Ottokár gróf,

az osztrák-magyar monarchia volt bukaresti követe, majd külügyminisztere ama világtörténelmi években.

Czernin gróf ugyanis sajtó útján elkövetett rágalmozásai pert indított Julius Löw, a „Die neue Welt” című folyóirat felelős szerkesztője ellen. Löw folyóiratában ez év január 6-án „Czernin Ottokár, mint antiszemita uszító” cím alatt egy cikk jelent meg, amely számos, a volt külügyminiszter személyét érintő rágalmozó kifejezést tartalmazott. A volt külügyminiszter a bírósághoz intézett panaszában a cikk következő kitételeit inkriminálta:

— „Czernin osztrák követ Bukarestben a háború alatt jutalékos ügynökként tevékenykedett, zsidó kereskedőknek Ausztriába irányított élelmiszer és fegyverszállításainál. Követi pozícióját arra használta fel, hogy óriási jutalékokat vágjon zsebre. A kiéhezett, kétértelmű Ausztria minden kiló kukorica és tészta után borzalmas hasznot kellett, hogy fizessen Czernin Ottokár grófnak, a követnek és titkos tanácsosnak. E veredő nélkül egyetlen falat sem juthatott éhező gyermekek, asszonyok és aggasztások szájába. Czernin Ottokár volt az, aki vérző és szenvedő polgártársainak zsebeit a harci örületben kiürítette.”

A cikk szerzőjének kilétét nem lehetett megállapítani és így a felelős szerkesztő állott a bíróság elé, bár a vizsgálóbíró előtt ő is kijelentette,

hogy nem olvasta az inkriminált cikket, mielőtt nyomdába adta volna.

Löwynek, a vádolt felelős szerkesztőnek védője, Plaschkes kijelentette, hogy ügyfele hajlandó a valódiságot bizonyítani. Javasolta a védő, hogy szerezze be a bíróság azokat a főljelentéseket, amelyek

Czernin Ottokár és Nathan Eidinger bécsi nagyiparos 1926 végén kölcsönösen egymás ellen tettek

a bécsi rendőrségen, illetve az ügyészségen. Javasolta továbbá a védő, hogy szerezze be a bíróság annak a panasznak az ügyiratát, amelyet Maier Krämer, egykori csernovici kereskedő örökösei a bécsi törvényszéknél emeltek Nathan Eidinger ellen, amiatt, hogy az 1914—16-os romániai üzletekből járó jutalékot Eidinger nem fizette meg Krämernek.

Ezekben az üzletekben — mondja a védő — részes volt Czernin is.

Felajánlja a védő annak bizonyítását, hogy Czernin gróf a háború alatt részes volt az Eidinger által kötött üzletekben, különösen egy Spanyolországban lebonyolított fegyverüzletben. Végül javasolja a védő, több tanu kihallgatását, — akik bizonyítani fogják, hogy 1914 és 1926 között, de főleg a háború alatt számos gabona, fa, ház és fegyverüzletet kötöttek, amelyekben Czernin is érdekelve volt.

Kéri a védő, hallgassa ki a bíróság Nathan Eidinger és Czernint arra nézve, hogy a volt külügyminiszter három ezer angol font sterlinget kapott Eidingertől azért, mert őt egy romániai üzletnél támogatta. Felemlíti a védő, hogy ez üzletekre vonatkozóan két levélről van tudomása. Az egyik levélben Eidinger ezt írja többek közt a volt külügyminiszternek:

„Akkor három ezer fontot adtam Önnek és egyenlők voltunk, most ön a gróf, én meg a zsidó vagyok”.

A másik levélben azt írja Eidinger, hogy Czernin egyszer eldicsekedett előtte, hogy ő (Czernin) Schöberrel, a bécsi rendőr főnökkel olyan jó viszonyban van, hogy

csak egy gombot kell megnyomnia és Eidinger reggel hatkor már börtönben ül.

„Csak tegye meg — írja to-

vább Eidinger ebben a Czerninhez intézett levelében —

majd meglátjuk, kit fog érinteni az a gombnyomás! Nekem is megvannak a magam emlékei”.

A védőnek ez előterjesztése közben Katz dr, a volt külügyminiszter ügyvédje közbeszólt valamit, mire dr Plaschkes ezt mondja:

— Nem én vagyok gróf Czernin!

Katz dr:

— Azt mindnyájan tudjuk, hogy Ön nem gróf Czernin!

Dr Plaschkes: Nagyon örülök, ha nem én vagyok gróf Czernin, legalább is ebben a perben. Igenis, itt a nyilvánosság előtt állapítsuk meg, hogy

gróf Czernin a politikus, akit zsidó pénzen és a Kainegyed zsidó lakosainak szavazataival választottak meg képviselővé, antiszemita uszító.

Majd megmutatjuk mi az elbizakodott grófnak és az ostoba zsidóknak — teszi még hozzá dr Plaschkes — milyen az ő gondolkodásmódjuk.

Ezután Katz dr szólal fel és Czernin gróf magánvádoló nevében nyilatkozatot ad le válaszul a védő beszédére.

— Azok a szörnyű dolgok, — kezdi dr Katz — amit a magánvádoló ellen itt, nyilvánosság előtt elmondtak, nem maradhatnak válasz nélkül. Az inkriminált cikkben Czernin gróf ellen

olyan borzalmas és nemcsak az osztrák, hanem a nemzetközi nyilvánosságot érdeklő vád van,

hogy a cikkben levő többi és egészen valótlan állítás eltörpül emellett a rágalom mellett.

Ezután kiemeli Katz dr, hogy Nathan Eidinger a háború kezdetén, amikor Románia még nem lépett be a hadviselő államok sorába, Bukarestben lakott és az osztrák-magyar követségnek fontos politikai szolgálatot látott el. Mikor azután Románia hadat üzent az osztrák-magyar monarchiának és így Eidinger veszedelmbe került, Czernin befolyásával oda hatott, hogy Eidinger elutazhassék Bukarestből.

— Eidinger és gróf Czernin között, — hangsúlyozza Katz dr —

semmilyen üzleti kapcsolat nem állott fenn.

Czernin gróf, aki a háború,

Megjelent a híres egyiptomi **álmoskönyv és csizló.** Kapható minden újságelárusító helyen. Ár 20 lei.

alatt nagyvonalon sok pénzt keresett, hagyta, hogy Edinger őt félreveresse és nagy összegűt adott át neki kamatra.

Czernin gróf sohasem vett részt proviziós üzletekben és sohasem kapott semmiféle jutalmakat, semmiféle üzletiért Edingertől.

— Kezembem van. — mondotta Katz Lipót dr. — az egész ügyem és az illetékes természet szerint is teljesen kizárt dolog, hogy Czernint az élelmiszerszállításoknál Edinger bármiféleképpen is beházasználhatta volna. Czerninek semmiféle befolyása nem volt és nem is lehetett a gabonaszállítási üzletekre.

Miután Katz Lipót dr. felajánlotta az ellenbizonyítékokat, a bíróság 14 nappal elhalasztotta a tárgyalást.

MOZI

A FILMPALACE MŰSORA:

Péntek: 5, 7 és 9 órákor: „Collin ur kalandjai” Franck Heller regénye. A főszerepben: Ossi Osvalda, Hans Junkerman és Georg Alexander. Ezenkívül: „Achmed herceg”, az első színelvű film.

Szombat: 3, 5, 7 és 9 órákor: Pat és Patachon halászsok, a Filmpalace legelső Pat és Patachon filmje.

Vasárnap délelőtt 11 órákor: Zigotto és a táncosnő, ezenkívül Rin-Tin-Tin a halálcsapdában.

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor: Pat és Patachon halászsok

APOLLÓ MOZGÓ MŰSORA:

Ma, pénteken 5 és 9 órákor utoljára: A bolygó zsidó. Eugen Sue regénye. A két rész egyszerre lejártsza. Folytatólagos előadások.

Szombat: 3, 5, 7 és 9 órákor először mutatja be Xenia Desny a Csokon szerzett völegényt.

Vasárnap d. e. 11 órákor: A kis rongyosok. A két rész egyszerre 10 leles matinéárak.

Vasárnap d. u. 3, 5, 7 és 9 órákor folytatólagosan kioktatja Xenia Desny a publikumot, hogyan lehet csokon szerezni völegényt.

Heuman szinkör

Péntek: 5, 7 és 9 órákor: Nagy premier. A cár és a poéta, az első orosz szovjet film! Miklós oroszcaér élete filmen. Kedvezményes jegyek nem érvényesek.

Szombat: 3, 5, 7 és 9 órákor: A cár és a poéta. Extra sláger! Vasárnap d. e. 11 órákor:

nagy revü matiné: A kellemetlen rokon, c. hatalmas revü-film. — Ligeti Maca föllépte.

Jön! Ez Páris! Lubics Ernő első amerikai filmje. — Monte Blue és Patsy Ruth Miller.

Sofi, - a skorpió titokzatos nyomai...

— AZ ESTILAP REGÉNYE — (23)

Írta: SAX ROHMER

Stuart fel és alá járt a szobában, lehajtott fejjel gondolkozva, aztán így szólt:

— Ugy az angol, mint a francia szavakat úgy ejtette ki, mintha arabul is tudna.

— Arabul? Ez még tág teret enged a találgatásnak.

— Az igaz, felügyelő; de nem volt módomban többet megtudni. Mindenesetre hosszabb ideig élhetett valahol a közel Keleten.

— Ékszerrei?

— Egyike-másika európai vagy keleti, de egyik sem elég jellegzetes arra, hogy megállapíthattam volna, hogy a Kelet mely országából származik.

— Használt illatszereket?

— Használt, de alig észrevehetően. Jázmint; — talán valami keleti készítményt.

— Betegsége képzelt volt?

— Félek, hogy képzelt vagy tettetett volt.

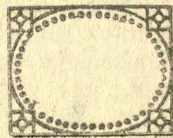
— Hm, s ön azt mondja, hogy M'Gregor asszony látta az autót?

— Látta, de ő már lefeküdt.

— Na, majd megkérdezzük holnap. Most vegyük a kámszás embert. Adhat róla valamiféle leírást?

— Magasnak látszott, de az árnyék csálhat és különös öltözte is azt a benyomást kelteti. Igazán semmi mást nem mondhatok fölé. Ne feledje, hogy azt hittem, hogy álmodom. Nem bízhattam érzékeimben.

Dunbar felügyelő elolvasta a főljegyzéseit, aztán zsebreteve jegyzőkönyvét és tollát, felvette a hosszú, füsttől bemocskolt borítékot s az asztalon fekvő papírvágókéssel egyik oldalát felvágta. Két ujjal belenyúlt és kihúzta belőle a második borítékot. Közönséges közhasználatban levő boríték volt az; egyedüli feltűnő rajta csak a nagy vörös 30-as szám s a fekete pecsétviasz, mellyel lezárták, s melyen ily különös kinézésű lenyomat volt:

Stuart föléje hajolt és izgatottan leste, amint a második levélborítékot is felvágta. Újra benyúlt két ujjával s mint an-

nak egyetlen tartalmát — egy hosszukás, üres, kemény papírlapot húzott ki, melyről látott, hogy valamely közönséges kemény papíros-doboz tetőjéből vágta ki sietséggel.

VIII.

A főnök helyettes elmélete

Másnap reggel Dunbar felügyelő kikérdezte M'Gregor asszonyt az autó felől, melyben Dorian kisasszony a házhoz szokott érkezni, de miután nem volt képes tőle többet megtudni, mint azt, hogy „egy finom, fényűzős építmény” volt abbahagyta és dr. Stuarttal egy borzongós utra indult. M'Gregor asszonyra a felügyelő igen jó benyomást tett.

— Egy igazi nagy, férfias terem. — sugta oda Stuartnak. — Jól illenék rája a kilt. (Rövid szoknya, mit a skót hegyilakók viselnek.)

Egy east-end-i hullaházhoz hajtottak, s az örkődő rendőr kövel kírakott, rosszul világított helyiségbe vezette őket, — melynek közepén hosszú fenyőfaasztalon letakart holttest feküdt. Mikor a takarót felémelték, oly látvány tárult eléjük, mely Stuartnál és Dunbarnál gyöngébb idegzetű embereket mélyen megrendített volna, de egy rendőrtiszt és egy orvos gyakorta részesek ily vizsgálatokban. Mindketten tehát megindultság nélkül és kutatva hajoltak a Thernse szomorú áldozata fölé.

„Atlas” kerékpárok

kizárólag 323-2

Kalendánál

kaphatók, részletre is.

3 ismeri szó:

Ernyő!
Blum-nál
vegyes Köröspart

A rossz gazdasági viszonyokra való tekintettel

Witrael Gábor

Avram Iancu (Kossuth)-utca 10 sz.
Biharmegyei Takarékkal szemben.

hogy mindenkinek módjában álljon ruházati cikkei olcsón beszerezni, dusan felszerelt raklaramat a legelőnyösebb heti-, vagy havi részletfizetésre árusítom.

Különösen felhívom a t. vevőközönség figyelmét női és férfi szövetekre, selymek, damasztok, mindennemű vásznaimra, szőnyegek és garnitúrákra Teljes menyasszonyi kelengyék a legfinomabb minőségig.

376

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Péntek: Játék a kastélyban, vigjáték repriz, Poór Lili, Janovics Jenő, Mihályffy László, Hoykó Ferenc, Kemény László, Lantos Béla vendégfelléptével. B. bérlet. Sorozat szám 83.

Szombat délután 4 órákor: Levél, drámai újdonság Poór Lili, Laczkó Aranka, Petróczy Alice, Janovics Jenő, Kemény László, Tóth Elek, Mihályffy László, Hoykó Ferenc, Tompa Sándor vendégfelléptével. Sorozatszám 84.

Szombat: Krétakör, eredeti kínai játék, bemutató, Laczkó Aranka, Székelyhidny Adrien, Petróczy Alice, Hoykó Ferenc, Mihályffy László, Kemény László, Tóth Elek, Lantos Béla, Révész Lajos, Tompa Sándor vendégfelléptével. C. bérlet. Sorozatszám 85.

Vasárnap délután 3 órákor: Mersz-e Mary, mérsékelt helyárrakkal. Sorozatszám 86.

Vasárnap délután 6 órákor: Cárno, drámai repriz, Poór Lili, Marsy Gizi, Tóth Elek, Kemény László, Hoykó Ferenc, Mihályffy László vendégfelléptével. Sorozatszám 78.

Vasárnap este fél 9 órákor: Nászéjszaka, operett újdonság. Sorozat szám 87.

— Játék a kastélyban B. bérletben. Ma, pénteken van Molnár Ferenc szellemes vigjátékának a reprize. A Játék a kastélyban előadása különleges élvezet lesz, mert vendégszerepeltetni fognak a vigjátékban Poór Lili, Janovics Jenő, Mihályffy László, Hoykó Ferenc, Kemény László, a kolozsvári színház művészei.

— Mersz-e Mary, — mérsékelt helyárrakkal. Vasárnap délután 3 órai kezdettel az idei szezon slágerújdonsága, a Mersz-e Mary lesz műsoron, mérsékelt helyárrakkal.

— Horváth Nusi vendégfellépte. A jövő hét folyamán a váradiak kedvenc primadonnája Horváth Nusi, két estén át fog vendégszerepeltetni a legjobb szerepeiben.

— A Nászéjszaka. Ez a bájos meséjű és nagyszerű muzsikájú operett lesz műsoron vasárnap este a színházban.

Orbán Mari perfekt szakácsnő

drámai vallomásai a gyönyörű üres üzletekről, a nagyságak redukált igényeiről, a szomorú válság okairól

Páratlan érdekes és kedves levél, a mai postánkból. Válasz a cselédek leépítéséről szóló minapi riportunkra. Orbán Mari perfekt szakácsné írta. Egy szót nem szabad hozzátennünk vagy elvenni belőle. Csak egy-egy szarvas hibát igazítunk meg az ortográfiában. Nem tagadhatjuk meg, hogy ezt a megkapó levél át ne adjuk a nyilvánosságnak, ugyanis, mint szűk esztendőök drámai erejű dokumentumát.

Kedves Nagyságos ur!
Szívbeli fájdalommal olvastam, melyet a szegény cselédekről tettett szíves kitenni az Nagyvárad estilapban mi rullunk, akiket hányvát a kegyetlen sorskeze miolta egyebet se lehet hallani csak jaj-lelkem de borzasztóság muszaj, tönkremenni oly rossz az gazdasági. Minden olj drága, hogy egy pár cipőér kell dolgozzak és én csókolom kezét még szeptemberbe nap nap 150-ven lével mentem a piacra mert nem bővin de polgári kereskedő uricsalád izlésében negyed magamra főzök és máma jó ha szükön 180 lébül egy lét hozok vissza ami oztán sokszor gyékolja lelkemet mivel a nagyságam még kételkedik és el se hiszi hát mért nem ü mengyen a piacra csak tesszen küs téjfeltarót venni miljen drága az húst is felvitték shogy mit van tipe kirni a kofának pár szál velerirt tojár is meg ozt tetszelek most venni csak egy ma-ék sponótot.

Megverte az Isten persze hogy minden megdrágul csak az én gazdámna a gyönyörűszip egy üzletben is a partéka többé jön hát még miolta beütötték az övegtáblát és ha ü drágább a többi üzleti család is drágább de csak sajog a szívem akárhányszor bemenyek a nagyságos urhoz most mindig olj szomorú csak ül magának a kis övegkalickájába nappal is égeti a drága villanyat és ököllel foggya a fejét nem ugy mint régen ha meglátott na Mari fiam mi uság. Nem kirdez most csak a borzasztó nagy könyvre könyökiül és az üzletbe sóha egy lilék csak a segéd urak azokbul is maradt kettő minösszvesen és olyan rejtelt fejtenek a polton mint a küsasszonyunk és a nagyságam sógoránál a szép finam üzletbe szintén csak egy segédet tartottak és a küs-ínast és a nagyságos ur sze-ínny az meg olj beteg lett azt

mondja a nagyságam az életi küzdelemben hogy most a szanamóriumba fekszik Bécsbe még ez a köcsig. Náluk volt a szakácsné vót a szobajány vót a gyerekjány meg szinte a gyermekeknel az öregasszony melj a nagysága szülejenek volt még cselédje most mind elküldték csak az öreg maradt ü főz takarit a nagyságával aki bezon nem ehen van szokval és őt szobáijkból egyikben egy ur lakik aki bankba jár másikat egy színésznének adják ki fürdőszobai használatra. Minálunk csak én és szobajány voltunk a szeméjzetek nekem volt mint perfekt urasági szakácsnőnek ki öszves finom előételeket hideg halakat tortákat fagyaltokat tudom volt 1 ezer 450-ven lé havim a jánynak 1

ezer ügyes egy fiatal nő, őt elküldték, nekem is felmondtak hogy a nagysága maga is megfőzi ezt a kis eztazt de 1 ezer 200-ra maradtam mer most ugyse találhnék hejet csak olat mint a barátném amelj két holnap olta most keresi ötödik hejít pediglen éves bizonyítvánai vannak.

Bizon hát igaz hogy rossz világ van a szegén háztartásra de nem a háztartási szeméjzetek tehetnek rulla hanem kérem Nagyságos ur a helyzetek, rosszul mennek és az gazdag urakból szegényt tett a sok adó meg baj, a pénz elment Váradul tesszen nézni az a sujszter, aki régen cselédségekre dolgozott és jól keresett ma maga eljön, hogy küsasszony van-e valami munka akár talpalás

is mer nem tud megélni és Csillagvárosan egy kis boltban ahol rég pesztra voltam aszmondja a nagysága pap Mari lelkem van ugy hogy fél kila cukrot meg pár szál gyergyát adunk el egy nap merhogy a munkás nem keres nincs miből vegyen a hitel meg kiment a divatbul. Ezér jár reánk is a rud és bizony magam is gögös kutyta voltam mikor tudtam minden lépésnél talállok jó heljet de most mit csinálhatnék megülök a vackon és hallgatom hogy csik a jég miért is köszönetemet ajánlom és kezeit csokolva

Orbán Mari
perfekt szakácsné,
Strada Vlahuta
Szent Jánosi-utcába

Nagyvárad a fiatalok bűnösök legnagyobb része a szamosujvári javítóban

Az ideális és bűnös irányba egyaránt kiválóan formálható ifjúságunk hallatlan szegénységről, az avult és minden igyekezetében eredménytelen javító intézet fogalmáról már régen kifejtettük a véleményünket. De szerénytelenség lennénk, ha a magunk elítélő szavát helyeznénk előtérbe nagynevű szociálpolitikusokénál, akik példák és statisztikai kimutatások adattárával bizonyították be, hogy a javítóintézetbe internált fiatalok fejlődő egyéniségét az itt töltött idő egyenesen bűnös utra tereli, ahelyett, hogy javító célját érne el az intézmény. Elenyésző csekélységű esetben állapítható meg javulás, jó útra egyenesedés. Ezzel szemben kétségtelenül fertőz a fegyházi levegő, az itt élt évek vagy hónapok bélyege és az a durvaság, amely a felháborítóan demokratikus darócruhától kezdve a megveretés különböző fázisain át a leggyalázatosabb szidalmakkal telített atmoszférában éri el tökéletességét. A javító intézet szörnyű rabsága a felszabadulni vágyó fiatal léleknek, amely napot, erőt, természetet s szabadságot akar s ehelyett fojtogató szűk börtönlevegő az osztályrésze. Romániának egyetlen javítóintézete Szamosujváron, Fráter (Martinuzzi) György magas várában fészkel. Nem ismerjük. Nem kritizáljuk. Javítóintézet — s ezzel mindent elmondunk róla. Megvan az okunk rá, hogy ennyit is beszélünk róla. Az ok bennünket különösen érdekel.

Egyik erdélyi hírlapíró járt legutóbb Szamosujváron és tapasztalatainak felsorolása közben megdöbbenő fölfedezést tett. Azt írja, hogy

az egész javítóintézet mintegy 255 főből álló fia-

talkoru elítélteinek ötven százaléka nagyvárad.

Vagyis egész Románia területéről Nagyvárad produkálta a legtöbb fiatalok bűnözöt.

Hogyan állhatott elő ez a fantasztikus arány?

Emlékezhettünk még azokra a szokatlan lefolyású razzziákra, amelyeket tavaly folytattak Nagyváradon a gyermekekkel szemben. Akkor került a rengeteg szerencsétlen fiatal lélek a szamosujvári börtönbe. De — emlékezhettünk — a börtön levegőjét akkor az internáltakon kívül minden más jóérzésű gyermek is megizlelhet, akit 10 óra után moziból, kellő, vagy el nem fogadható kísérelő nélkül razzizták be. A szülők könyörgése váltott meg aztán sok-sok ártatlant a reávaró börtönfalak nyirkos lehelletétől. De azok, akiknek véletlenül nem jött el az apja, — mert véletlenül már nem élt, vagy nem jött el az édesanyja, mert véletlenül ő is ott feküdt a temetőben — irgalmatlan száműzésre ítéltetett.

Egész Romániában sehol nem tartottak hasonló kegyetlen és meggondolatlan gyermekvadászatot, mint Nagyváradon.

Ez az ötven százalékos kimutatás a legfényesebb bizonyítéka a hivatalos buzgóság tulkapásainak.

Azóta csak egyszer rendeztek gyermekrazziát, amelyen Puticiu dr rendőrprefektus a nőegyletek vezetőivel karöltve járt el. Ennek a razzziának azonban egyetlen ártatlan gyermeki lélek sem esett áldozatul. Reméljük is, hogy Puticiu rendőrprefektus működése alatt a gyermekrazziák nem is produkálnak majd ilyen gyászos eredményeket. Mert képzelenség azt hinnünk, hogy apátlan, anyátlan árvák, akik otthonatlanul kénytelenek kó-

borolni, vagy serdülékeny kis tolvajok a kazamaták levegőjére legyenek elítélve. A jövőben nagy körültekintést remélünk s erre a rendőrprefektus személye elég ígérő garancia, ami pedig a multat illeti, kérjük a hatóságokat, hogy tegyék lehetővé a revíziót a szamosujvári javítóban.

Vizsgálják át utólag a nagyvárad szarmazásu fiatalok foglyok aktáit

és ahol csak lehet, sürgősen orvosolják a már-már alig is helyrehozható nagy hibát.

NYILTÉR

NYILATKOZAT.

Alulírottak kinyilatkoztatjuk, hogy a mezőtelegi adókiivető bizottságról általunk elterjesztett megvesztegetési kószahireket a meghatározottabban valótlannak nyilvánítjuk.

Tileagd, la 15 Martie 1928.

Goldstein Ferenc, Farkas Ignác, Farkas Ignatz.

415.

Ha nincs pénze, akkor is jól ruházkozhatsz.

mert készíték méret szerint felelősség mellett a legfinomabb angol kelmékből női kabátot, férfi öltönyt és felöltőt, nagy választék van férfi és női szövetekben. Selymek, poplinok, damastok, zeffírek, vásznak, sifonok, batistok, opálók, francia gyapjú divatdelaineek, paplanok és nyári flanel takarók. Minden beszerezhető a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett 5 hó vagy 20 heti lefizetésre a legolcsóbb árak mellett. Kérem, hogy látogassa meg üzletemet és győződjön meg előnyös kiszolgálásomról. 372

Teljes tisztelettel:

Rottenberg Márton cég

Nic. Iorga (Zöldia)-utca 15.

Tavaszi kalap

ujdonságok
megérkeztek

Tóth

uri divat üzletbe

Bul. Regele Ferdinand 10

3477

Március
18
vasárnap
Ifjúsági
Filharmonikus
koncert
a Városi Színházban
Jegyek a Hegedüs Hirlapirodában
60—20 leig.

Invitare. Societatea Anonima K. I. Deutsch din Oradea tine adunarea sa generala anuala ordinara la 28. Martie a. c. orele 5 1/2, p. m. in localitatea proprie de birou din str. Nicolae Iorga 2. la care sunt invitati acionarii. Programul adunarii: Stabilirea bilantului din anul 1927. Directiunea. 416

Oradea város Villamosműve

Hirdetmény

Közhírré tesszük, hogy 1928. évi június hó 8-án d. e. 11 órakor a Városháza kis tanács-termében (I. emelet 1. sz. szoba) nyilvános árlejtést fogunk tartani a következő transzformátorok beszerzése céljából:

a) 2 drb háromfázisú olajhűtésű transzformátor, 12 KVA áttétellel: 2910 V—157.5 V. 42 periódus.

b) 4 drb. három fázisú lég-hűtésű transzformátor. Áttétellel és periódus mint fenn. Teljesítmények: 1 drb. 42 KVA, 1 drb 56 KVA, 1 drb 70 KVA és 1 drb. 92 KVA.

Az árlejtést az államszámviteli törvény 72—83. szakaszai szerint fogjuk megtartani. Az ajánlatokat írásban, zárt és lepecsételt borítékban kell benyújtani, az ajánlati összeg 5 százalékanak megfelelő bánatpénzzel együtt, melyet készpénzben, vagy az állam által garantált értékpapirban kell lenni. A villamosmű fenntartja a jogot, hogy ezen bánatpénzt az adásvételi szerződés megkötésekor 10 százalékra felemelje.

Az ajánlati árakat számokkal és betűkkel is fel kell tüntetni. Az ajánlathoz nyilatkozatot kell csatolni, miszerint az ajánlattevő ismeri és elfogadja a szállítási feltételeket.

Az összes műszaki előírások és szállítási feltételek a városi villamosműnél meg tudhatók. Ugyanott mindennemű felvilágosítást megadunk.

Oradea, la 14 Martie 1928.

Bazilli s. k.

a villamosmű igazgatója.

Dr. G. Egry s. k.

polgármester.

Borok

Asztali bor 20 lei
Pecenyebor 30 lei
Deleware 40 lei

5 literet 1 leiel, 10 literet 2 leiel
olcsóbb. Saját termésű édeskés,
kipáto zamatos borok.

Nagy Sándor

Világos (Szt János-utca 56. sz.)

x Brahms műveiből új és teljes sorozat érkezett a Hegedüs Hirlapiroda zeneműosztályába.

Mi uiság?

A közkórház legrégibb ápolónővére meghalt

A Biharmegyei közkórház udvaráról az összes ápolónővérek és betegek mély részvétele közben gördült ki tegnap délután Rode Mária Braun sveszter halottas kocsija. Az elhunyt irgalmas nővér halála fölött megkülönböztetett gyászt viselnek mindazok, akik ismerték, akik részesülhettek jótékony, szeretetteljes ápolói működésében s akik körüllötte tevékenkedtek csöndes, szerény humanitárius munkájukkal eltelve. Rode Mária Braun nem kevesebb, mint harminckét év óta teljesítette nemes hivatását a Biharmegyei közkórházban. Harminckét évet töltött betegek között, mint egy néma harcos, aki embertársai gyötrelmeit küzdi le jószágának áradó melegével és szentté magasztosult hivatásának emelkedettségével. Őt a kórházban, minden osztályon mindenfajta betegek között ismerték és szerették.

Kedves öreg nővér, halkszavú jótevő.

Harminckét év alatt hány ezer meg ezer sujtott embernek nyújtotta vigasztaló szeretetét és gyöngéd kacsóinak buzdalmát. Mária sveszter most elköltözött és a kis földturás fölé sűrűn száll a hálátoháza és sok fájdalmas sóhaj.

Hatvankétéves volt. Legutóbb az orbáncosok osztályán, a legfertőzőbb, legodaadóbb ápolást sóvárgó betegek között élte napjait. Néhány nappal ezelőtt gyomorfájásról panaszkodott. Ágynak esett és gyöngült, munkába fáradt szervezete tüdőgyulladás felé inclinált. A tüdőlob aztán hamar végzett a kedves, öreg apácával.

Sirján sok virág, mindmennyi egy-egy hálás, utolsó üdvözlés.

* Vaiszlovich Emil jobban vich az elmúlt éjszakát már van. A nagybeteg Vaiszlovich szenvedések nélkül, mely álomban töltötte. A daganat, amely a jobb arcot teljesen elborította, mintha szintén csökkent volna. A legjellemzőbb Vaiszlovich Emil állapotára, hogy már nem bír az ágyban maradni és a nap legnagyobb részét karosszékeében tölti el. A kezelő orvosok véleménye szerint Vaiszlovich ma már túl van minden közvetlen veszélyen.

* Az izr. fluárvaház és agokháza 10 yó hó 18-án, vasárnap délután fél 4 órai kezdettel a zsidó l'ceum nagytermében tartja a gyermekek szórakoztató és mulattató mesedéutánját. Jöjjenek el gyerekek, minél számosabban.

x Kedvezményes utazás Budapestre. 17-től féláru vízum, féláru utiköltség. Igazolvány kapható a Hegedüs Hirlapirodában.

* Hirdetmény. Mi, Puticiu Traján dr, Nagyvárad város delegált rendőrprefektusa, tekintettel az ügyben íeltett jegyzőkönyvre, köztudomásra hozzuk, hogy 1928. március 13-án este a város egyik helyiségében egy Singer-rendszerű revolvert találtak. — Felhívjuk a jogos tulajdonost, hogy törvényes határidőn belül jelentkezze, a revolver átvételéért, felmutatva a tulajdon igazolására szolgáló bizonyítékokat, a nagyvárad rendőrprefektura II. emeletének 16. számú szobájában, Hrior rendőrigazgató úrnál. Nagyvárad, 1928, március 14. Puticiu Traján dr, delegált rendőrprefektus.

* Adakozás. Silberstein Ármin és Schwartz Herman urak által a következők járultak hozzá a Zsidó Árvaház fenntartásához: Kohn Dávid borkereskedő évi 1200 lei, Vasserstrom Sándor évi 600 lei, Motzen Samu 600 lei, Rosenfeld Menyhért 300 lei, Mózes Áron 300, Farkas Jakab 1200, Stern József (textilkereskedő) 600, Spitz Sándor 300, Gerő István 600, Sajósi Gábor 240, Krammer Tamás 240, Róth A. Gyula 600, Miheli és Kandel 600, Beer Ferenc 600, Ritter József 600, Mittmesser József 300, Deutsch Kálmán 240, Goldhammer Albert 600, dr Klein Dezső 240, Klein Ödön 240, Guttmann Sándor 600, Feldmesser Jenő 600, Heli György 600, Farkas József 240, Weiser Izsák 300, Klein Hugó 240, dr Kovács Jenő 600, Vadas Jenő 360, Wittenberger Hermann 360, Berkovits Jenő 300, Ujvári József 1200, Goldmann Márton 360, dr Vass Izsó 360, Grossmann Jenő 360, Stein Bernáth 600, Löwy József 600, Darvas Lajos 360, Rottenberg Dezső 600, Martonfi Márton 600.

* Pászkaeladási hirdetmény. Az Orti. Izr. Hitközség értesíti tagjait, hogy a pászka elárúsítása folyó hó 18-án kezdődik a hitközség tanácstermében, Zárda-u. 2. (hétköznapiokon mindenkor d. e. 9—12-ig és d. u. 3—5 óra között. Az ingyén pászkát csakis f. hó 25-től f. hó 30-ig adják ki. Az ár ugyanaz, mint az elmúlt évben. Mindazok, akik a megvásárolt pászkát folyó hó végéig elszállítják, szintén részesülnek a 4 lejes kedvezményben, ha nem is fizettek előleget, mert ezzel remélik csökkenteni a pászkaüdvények kiállításánál és a pászka kiadásánál előforduló torlódást.

x Márciusi Tündérújak tartalma: Horgolt díszterítőcsok, recefüggöny, fehérnemű ágyluzatok, gyermekszoba díszek, szőnyeg, terítők, kávésbroszok, tálcakencők, szekrénycsikok, könyvek, vitrázsok, gobelinképek. Kapható a Hegedüs Hirlapirodában. Ára 45 lei.

Március

24

Rubinstein

Erna

hegedűművész koncertje

a Kath. Körben

Jegyek

a Hegedüs Hirlapirodában

* Minden reggel seperi kell a házak előtt. A nagyvárad rendőrprefektura a város köztisztasági és közegészségügyi szabályrendeletének rendelkezései alapján, köztudomás és miheztartás céljából közli az ábbaikat: Szigorúan tilos a háztulajdonosoknak, illetve a lakóknak a Körös két partján levő házakból a szemetet a folyópartra hordani. A Körös felé eső ház körletéből a szemetet minden háztulajdonos, illetve lakó köteles onnan elhordítani. Minden háztulajdonos, illetve lakó köteles a ház, illetve lakás előtti gyalogjárót lesöpörni, minden reggel 8 óráig. A rendőrprefektura közegei utján állandó ellenőrzést fog gyakorolni és a kihágást követőkkel szemben a törvény teljes szigorát alkalmazza. Aláírás: Puticiu dr, rendőrprefektus. — Costescu, a közigazgatási ügyosztály főnöke.

* A Gojdu Szazadegyetem szombati előadását H. Bottea tanár úr fogja tartani: „A modern francia irodalmi irányzatok” címmel. Az előadás a városháza dísztermében d. u. 6 órakor lesz. Belépődíj nincs.

* Az izr. fluárvaház és agokháza vasárnap, folyó hó 18-án délután 5 órai kezdettel az astoriabeli Palais de dansban táncsal egybekötött délutánt tart, s ez alkalommal háziaszonyok és házikisasszonyok ugyanazok lesznek, akiket a múlt vasárnapra felkérték.

* Utolsó tagfelvételi ülés hó 18-án. A Chewra-Kadisha f. hó 18-án, vasárnap tartja az idei utolsó tagfelvételi ülését. A Chewra-Kadisha vezetősége megegyezően felhívja azokat, akik eddig elmulasztották felvételük iránt, hogy most, vasárnap, lesz erre utoljára alkalmuk. Felvilágosítással a belépési feltételekre nézve, készséggel szolgál a Chewra-Kadisha titkári hivatala. (Zárda-u.) Leitner Lázár elnök.

x Bartók Béla nevét mindenkinek ismeri, műveit megkapathatja a Hegedüs Hirlapiroda zeneműosztályában.

* Hencserek részletei Mansberger kárpitosnál, Reg. Ferdinand

A tegnapi jótékonyest sikere

A nyomor enyhítésére tegnap este rendezett magas színvonalú műsoros-est hosszú ideig kellemes emlékei közé fog tartozni mindazoknak, akik beöltöztek a színház nézőterét. Minden egyes szám a maga nemében magasfokú művészi biztonság revellációjaként hatott. Előadás előtt Craciun András tanácsos, a jótékony mozgalmak lelkes vezérfeje tartott lendületes beszédet a szépségünkre elegáns publikumhoz.

Többek között ezt mondotta Craciun tanácsos:

— Hölgyeim és uraim! Ez estén kötelességemnek tartom bejelenteni, hogy hála a megértő és nemes lelkeknek, városunkban nem hunyt ki még a nemeslelkűség és testvériség érzése.

Beszámol ezután Craciun tanácsos az akció eredményéről és köszönetet mond az adakozóknak és az akció részeseinek.

Majd egy bravúros tehetségű, szinte gyermekkorú virtuóz: Patzko Magda zongorajátéka következett, amelyet a közönség tapsvihara köszöntött. Ezután dr. Nemes Sándorné Eminescu egy bájos költeményét szavalta el nagy hatással.

Popa Délia, a Patzko-zeneiskola kiváló tehetségű tanítványa operariákat énekelt, szépségesü althangján. Kaszab Anna, a színház művésznője néhány Ady-verset interpretált. Popescu esellőművész Mandel Ilonka zongoraművész nő kísérete mellett játszott forró elismeréssel. Majd Anné Odón, akit András Ede kísért, Ady-Reinitz dalokat énekelt. Buse Elza urnő „Ave Maria”-ja keltett aztán mély hatást. Balutz Bálint hatványos kompozíciója mély hangulatokat ringatta a publikumot. Az estély egyik kiemelkedő eseményeként lépett a dobogóra, a kolozsvári operaház kiváló baritonistája, Szabó Zoltán, akinek énekprodukcióit a legmagasabb tetszéssel honorálták.

Palánkay Médi, a nagyszerű énekművész következett azután az est műsorán. Szalay Elemér dr. zongora-kompozíciója sikerének egy újabb értékes állomásához vezetett bennünket. Aldulescu asszony gyönyörű éneke fölemelő hatást keltett. Benedek Aladárné kísérté művészi. A bájos, tehetséges kis táncművész, Föder Baba megnyilatkozása következett. És csak most fordult át az estély egy kitűnő vendég, Cirtiu Adrian, egy ragyogó tenorista meghallgatására. Cirtiu szünni nem akaro tapsviharral ünnepelték. K. Baranyai Jolán, a váradi publikum kedveltett kedvence fejezte be a ragyogó műsort néhány hangulatos énekszámával.

A magas színvonalú est erkölcsi és anyagilag pompásan sikerült.

Leleplezték Kossuth Lajos newyorki szobrát

— Az Estilap eredeti távirata —

Az amerikai kommunisták a Kossuth-szobor leleplezésére érkezett delegáció ellen ismét brutális merényletet készítettek elő, amely nem sikerült. — Ezek a megismétlődő merényletek minden magyar ember és az egész világ felháborodását vonják maguk után. Ilyen zavarkeltésekkel semmi határozott cselekedést, mást mint egy tökéletes ellenszenv kiérdemlését nem eredményezhetik a megfélemedezett botránykeltők.

Newyorkba tegnap az Unió minden részéből özönlöttek a magyar csoportok, és élükön a budapesti zarándokokkal, felvonultak a Hudson partján leleplezésre váró Kossuth-szoborhoz. Az utvonalon két oldal hatalmas embertömeg köszöntötte a menetet, amely katonás fegyelemmel részben nemzeti viseletben vonult fel. A lelkesülést fokozta a nemet élén haladó hatalmas zenekar, amely a Kossuth-nótát játszotta és a legismertebb magyar dalokat. A menetet lovasrendőrség kísérte. Két oldal rendőrkordon. A tüntetések megismétlődése a felvonulás alkalmával elmaradt ugyan, bár

többen megkíséreltek röpiratokat osztogatni, de ezek hatása ellen-rivalgásba fulladt.

A felvonulás így teljes rendben, impozáns módon megtörténhetett. A szobor körüli emelvényen a felvonulók szembenálltak magukat Walker, newyorki polgármesterrel, báró Perényi Zsigmonddal, dr. Sipőcz Jenő budapesti főpolgármesterrel, Czukor Adolf filmgyárossal. A szobor talapzatán több száz koszorú fektet. Így többek közt Széchenyi gróf magyar követé is, aki a magyar kormány nevében tette le a koszorúját. A magyar képviselőház, felsőház, különböző magyar felekezetek, rengeteg magyar egyesület és a törvényhatóságok koszorúinak tömege lepte el a szobor talapzatát. Érdekes jelleget adott az ünnepségnek, hogy a szobor talapzatához odahelyezték Kossuth szülőfalujának, Monaknak, ezenkívül tízennégy magyar vármegyének és huszonöt amerikai államnak a földjét. Ezeket a földesmókat protestáns, katolikus és zsidó egyházak áldása kísérte.

Újabb letartóztatások várhatók a váradi kommunista akció miatt

A nagyváradi államrendőrség büntető osztálya hosszas megfigyelés után — mint ismeretes — kommunista összeesküvésnek jött a nyomára. Hivatalos közlés szerint a letartóztatottak agitációt fejtettek ki a fennálló társadalmi rend ellen és sokszorosítógépeken

szerszámra gyártották a propaganda iratokat.

Az egész szervezkedést egy

rendőr leplezte le, akinek szolgálata közben feltűnt, hogy hajnali öt órakor irógépkatógást hall egy utcai lakásból. A letartóztatottak között

több ismert váradi intellektuel van.

A vizsgálatot Puticiu Traján dr. prefektus személyesen irányítja és kijelentése szerint a közeli órákban újabb letartóztatások várhatók.

Március Idusának ünnepe Magyarországon és a külföld nagy városaiban

NYOLCVAN ÉV UTÁN, ELŐSZÖR AZ IDÉN VOLT MAGYARORSZÁG HIVATALOS ÜNNEPNAPJA MÁRCIUS 15.

— Az Estilap eredeti távirata —

Budapestről jelentik: Nyolcvan éve annak, hogy Pest városában a nyugati nagy alkotó eszmeáramlatoktól megihletett ifjuság proklamálta tizenkét pontját, amelyek a magyar történelem legmagasztosabb lendületei egyikét jelentik. — Nyolc évtizeden át azonban március Idusát nem a hivatalos Magyarország ünnepelte, hanem csak a nép, mert a kiegyezés utáni idők törvényhozása az uralkodóház iránt való lojalitásból nem március 15-ét, hanem április 11-ét, a márciusi forradalom eredményeként megszavazott törvények szentesítésének napját avatta nemzeti ünnepé. Nemrég aztán a

magyar parlament jóvátette a multak mulasztását: törvénybe iktatta nemzeti hivatalos ünnepül március Idusát.

Tegnap, tehát nyolcvan év óta először ünnepelte meg hivatalosan is Magyarország március Idusát, nagy lelkesedéssel, pompával, a legnagyobb rendben. Budapest középületei és magánházai, sőt a külállamok követségei is zászlódiszt öltöttek. Az iskolákban és hivatalokban munkaszünet volt.

Számos tömeg vonult fel Petőfi és Kossuth szobrához. Sok ünnepi beszéd hangzott el és rengeteg koszorút helyeztek a szobrok talapzatára. A Petőfi-

szobornál különböző testületek felvonulása a késő esti órákig tartott.

A külföldön élő magyarság ünnepléséről is számtalan hír érkezik. Berlinben, Londonban, Prágában, Genfben, Rómában, Bécsben, Münchenben, Konstantinápolyban és még számos helyen melegen ünnepelték a magyar kolóniák március Idusát.

Zürichi nyitása

BUKARESTI 321.

Berlin	124.17
New-York	519.50
Budapest	9085. —
Prága	1539.50
Bécs	7317.50
Páris	2043.50
London	2534.37
Milano	2742.50

SPORT

Budapesti sport-eredmények

— Az Estilap eredeti távirata —

FTC—Sabaria 3:0 (1:0)

Budapestről jelentik: Első profiligában a Ferencváros és a Sabaria kerültek össze. Az FTC óriási revansvágygal fektet a küzdelembe. A Sabaria szívesen ellenáll, de a gólokat a hatalmas fölényrel szemben nem tudja kikerülni. A negyvenedik percben Opitz szabadrúgását Turai fejével továbbítja és Rázsó védhetetlenül küldi a szombathelyi kapuba. Majd a második féldőben Rázsó passzát Takács lövi be. A nyolcvankilencedik percben Rázsó, aki az egész mérkőzés legragyogóbb embere volt, kórner vonalról élős pompás kapulövést küld, amelyet Weinhardt beejt a kapujába. Három-null.

Ujpest—Beogradsky 4:0 (1:0)

Budapestről jelentik: Jugoszlávia bajnokságát, a Beogradskyval került össze az upesti legénység, már az első percekben hatalmas fölénybe került és Jakube, Spitz, Dudtz és Szabó góljai négy nullás eredményt hoznak. A Belgrádiakból legjobbak voltak a kapus: Ifkovics, Giorgievics Kázmér. Az upestiek szép játékot produkáltak, amelyet Fogl II. betegsége zavart úgy, hogy Fogl II. a második féldőben ki is állt.

Bárany István nyerte ismét Páris nagydíját

— Az Estilap eredeti távirata —

Párisból jelentik: Bárany István, a kitűnő magyar uszó, aki tavaly is elvitte a francia főváros nagydíját, ezidén újra starthoz állt. Az izgalmas százméteres nemzetközi uszóversenyen Bárany István 1 perc 2 másodperces idővel első lett. A második egy Taris nevű uszó, akinek ideje 1 perc 7 másodperc volt.

APRÓHIRDETÉSEK

LEVELEZÉS

LACIKÁM. Leveled ma érkezett. Jól vagyunk. Csókolunk. 662

Drága Eiletem! Hallottam felőled, boldog vagyok. Nehezen olvasom a percekkel, hogy... Doktorral végeztem. Milliószor csókolunk. Kinek... 661

Husvétii ajándékba képereteket, külföldi, nem gipszes, szobrász faragás, tartós és gyönyörű aranyozással vagy polituros kivitelben, elcsón rendelhet. Banyiknál, Vlahuta (Szent János) utca. — Ugyanott olcsó ajándéktárgyak kaphatók.

HÁZASSÁG

Házasság Amerikába. Keresek a régi hazából egy kedves, szimpatikus, háziasszonyt, de reprezentálni is tudó zenéért és megfelelő koru urihölgyet, lehet leány, özvegy vagy önbizában kívül elvált, egy gyermek nem akadály és aki hajlandóságot érez magában leendő férjét a tengerentúltra közelelni házasság céljából. Magam gyermektelen özvegyember izt. negyvenes, de egyébként jól konzervált, fiatalos, elegáns megjelenésű és jó anyagi viszonyok között élő és egyedül vágyom egy megértő, jólelkű életpartner, aki kedves egyéniségével derűt és melegséget hozna elárvult házamba és megosztaná velem földi javaim és az élet bánatait és örömeit. Személyes megismerkedés csak Magyarországon teendő látogatásom alkalmából lesz lehetséges. Csak komoly elhatározású és teljes nevű és című és fényképes jelöltnek az ajánlatait veszem figyelembe, amelyek intézendők: Mr. H. Sch. P. O. Box 2810. Philadelphia, Pa. U. S. A.

Megnősülne amerikai állampolgár, 28 éves, izt., inkább magas, barna hajú ember, aki május 1-én hazatér, elvenne kizárólag árva leányt, akit magával kivinné. Levelet esetleg fényképpel a következő címre: Alex Roth 1000. Simpson St. Bronx, New York.

LAKÁS

TOBB csinos egy ágyas butorozott szoba, központban azonnalra, fűtés és világítással együtt, havi 1500 leiert kiadó. Bővebbet a „Metropol” szálloda portásánál. 3950

Legpontosabb fizető, éves lakó keres 3 esetleg 4 szobás modern komplett lakást központban. Cim a kiadóban. 1563Sz

EGY különbejáratu butorozott szoba azonnal kiadó. A. D. Xenopol (Lakatos) utca 17. 640

Butorozott szobát konyhaszálattal jó bérért keres házaspár a vasút közelében. Cim a Hegedüs Hirlapirodába kér. 652

ALKALMAZÁS

Parkok, virágos- és konyhakertek rendezését vállalja képzett kertész. Cim a Hegedüs Hirlapirodába kér. 587

Gyors- és gépirónó állást keres irodába, 7 gimnáziumot végzett. Cim a Hegedüs Hirlapirodában. 630

Mindenek ajánlkozik azonnali belépésre Gen. Moșu (Kert) utca 10. Mihelstetnének. 631

Nagy ismerettséggel rendelkező

urak és hölgyek

nagy jövedelemmel felvételnek 366

Halmos és Márton

linoleum és szőnyeg-üzletében.

ZSIDÓ szakácsnét, lehetőleg azonnalra keres Leitner, Denisianu (Jókai) utca 4. 663

Tisztességes főzőmindenest keresek azonnalra, csakis hosszú bizonyítvánnyal jelentkezhet d. e. 10 től d. u. 4 ig. Faragó Moldova (Kálvária) u. 20. jobb földszint. 622

Háziasszonyok figyelmébe! Asztalosmunkát, politurozást, butortisztítást igen olcsón elvállal fiatal munkelvtűli asztalos. Karmazsin János Fazekas-telep, Fűzes fetelep. Cim a Hegedüs Hirlapiroda is. 659

Fűszer kereskedőség állást keres. Cim a kiadóban. 658

Deutsches Fräulein intelligente Erzieherin sucht Stelle für ersten April zu 2 Kinde in jüdischer Familie. Rica Kürner Baia-Mare Piața Unirei. 24. 657

Német francia szolid. nevelőnőt hat éves gyermekhez keresünk. Popa. Cantemier (Beothy O.) u. 58. 655

Bolti vagy irodaszolgának ajánlkozom Ciorogariu (Uri) u. 21. Bucsi Ferenc 653

ADÁS-VÉTEL

Rokoko konsoltükör, jó gyártmányu zongora és egyéb butorok eladók. Principele Mihai (Gerliczy) u. 3. sz. 651

Tenyész-mén 4 éves, saját nevelésű, angol felver, szőrsárga és 6 drb 1 éves, Simon Passe állami mén után nevelt méncsikó, valamint 1 pár 5 éves, herelt kocsió eladó. Markovits Kálmán Inánd u. p. Cefa, Jud. Bihor. 660

Zongora rövid fekete 20 000 leiert sürgösen eladó. Jakone, Wilson (Fűzes) u. 16. 656

Ébédli szekrény, asztal, székek, szőnyeg, zongora sürgösen eladó. Astra (Gilyányi) ut 7. 654

Eladó jó állapotban levő kétszeméves autó. Cim a Hegedüs Hirlapirodában. 584

EGY előlegeitő kályha, kitapasztalva eladó olcsón. Pictorul Grigorescu (Mészáros) utca 4. Hirlaposztály. 132

9 tehén, 1 ló, tehenészeti felszerelés, biztos vevőkörrel, egy igaz, egy fekete federes kocsióval eladó. Szép világos cementes istálló vízvezetékkel berbeadó Take Ionescu (Körös) utca 55. 643

Wertheimkassza, üvegfalak, íróasztalok jutányos áron eladók. Cim a kiadóban. 647

Vennék 3X4 használt, jókarban levő gyári szőnyeget. Cim a kiadóban. 650

PÉNZKOLCSON

PÉNZKOLCSONT nyújt kézi tevézetre egyezer leitől kezdődő Háztulajdonosok Bankja, Delavrancea (Ritoók Zsigmond) utca 2. 3709

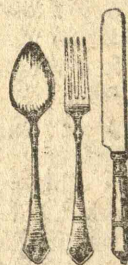
KÜLÖNFÉLÉK

A legdivatosabb mondain táncokból precíz oktatással különórakat adok, házaknál. Cim a Hegedüs Hirlapirodába kerek.

GEPAJOUROZÁS métere 6 Lei Erbsteinnénál Sztaroveszky-utca 11. vagy Cuza Voda (Szacsavay) utca 28.

Nagypiaciér legforgalmasabb helyén egy üzlethelyiség olcsón kiadó. Cim Hegedüs Hirlapirodában. 648

Valódi I-a alpaca evőeszközök gyári lerakata

Kanál vagy villa lei 30. —
Kávéskanál lei 15. —
Ezüstfazon kanál vagy villa lei 45. —
patentkés lei 70. —
kávéskanál lei 25. —
Husvágógépek, zom. edények stb. nagy engedménnyel

Stern vaskereskedő, Mihai Viteazul (Nagypiac) tér 2. — Telefon 892. 150

Bőröndöket,

akta- és kócsatáskákat gyári árban árusítunk

Bőröndgyár

Oradea, Cuza Voda (Szacsavay) u 18 Minden e szakmába vágó javításokat olcsón eszközöl. 147-1

MEGHÍVÓ.

A nagyváradi Kath. Kör 1928. évi március hó 18-án, déli 12 órakor a Kath. Kör Szent László termében tartja

ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

melyre a tagokat tisztelettel meghívja az

Elnökség.

Tárgysorozat:

1. Titkári jelentés.
2. 1927. évi zárszámadás és mérleg jóváhagyása, határozat az elnökség és igazgatóválasztmányának adandó felmentvény tárgyában.

3. 1928. évi költségeloirányzat kapcsolatban a tagdíjak leosztásával.

Nagyváradi, 1928. március hó 10-én.

417 Elnökség.

Fest. Tiszti

2 nap alatt

Kalinovcsán

a Sas alatt

Mos. 3816 Vasal

x A tavaszi divatujdonságokban, ruhákban, kalapokban szenzációs tartalma van a Die Dame Erste Führiahr számának. Ára 65 lei. Kapható a Hegedüs Hirlapirodában.

Sonnenfeld Adolf-nyomda r. t.

BANCA UNIVERSALA

C. CONSTANTINESCU TITUS S. A.

Alap tőke: Lei 60.000.000

A családapá, az özvegy-anya tudja!

Az önálló keresetű, nem házas egyénnek tudnia kell, hogy mi a hozomány.

Mindenki tudja,

mindenki tudja, mindenki hangoztatja, hogy a családalapításhoz, az önállósításhoz, a jövő megalapításához pénz, pénz, egyszóval

hozomány kell!

Tegye félre tehát könnyelműségét, nemlőrödomségét, mert az idő mulik és hiába számít mások segítségére.

Jól jegyezze meg:

Lei 100.000 —	-es hozományt	Lei 1.200 —	belépési díjjal
200.000 —	"	2.400 —	"
300.000 —	"	3.600 —	"
400.000 —	"	4.800 —	"
500.000 —	"	6.000 —	"

biztosíthat!!

Azonnal házasodhat!!

Korra és nemre való tekintet, valamint orvosi vizsgálattal nélkül.

Ennél becsesebb és olcsóbb ünnepi ajándék nincs! Ne késlekedjék tehát, hanem kérjen prospektust! Ugyanazon feltételek mellett, orvosi vizsgálat nélkül minden életkorra, agkori biztosítások is köthetők, továbbá születendő gyermekek is biztosíthatók ugyancsak kölcsönösségi alapon.

Figyelem: Forduljon bizalommal fenti megbízható és garanciaképes bankhoz és csak annak igazolt képviselőivel alljon szóba.

A kilfizetések minden esetben az oradea-i vezérképviselőnél történnek.

Rövid idő alatt kilfizettünk készpénzben Lei 10.000.000 — összegű biztosítást. A további kilfizetések folyamaiba vannak.

Vezérképviselőség: Bihar, Salaj, Satmar és Máramaros megyék területére:

ORADEA, Strada Episcopul Ciorogariu No. 23. Telefon: 276.

Agilis üzletszerzőket keresünk Oradea város részére, valamint garanciaképes képviselőket Szilágy, Szatmár és Máramaros megyékre.